

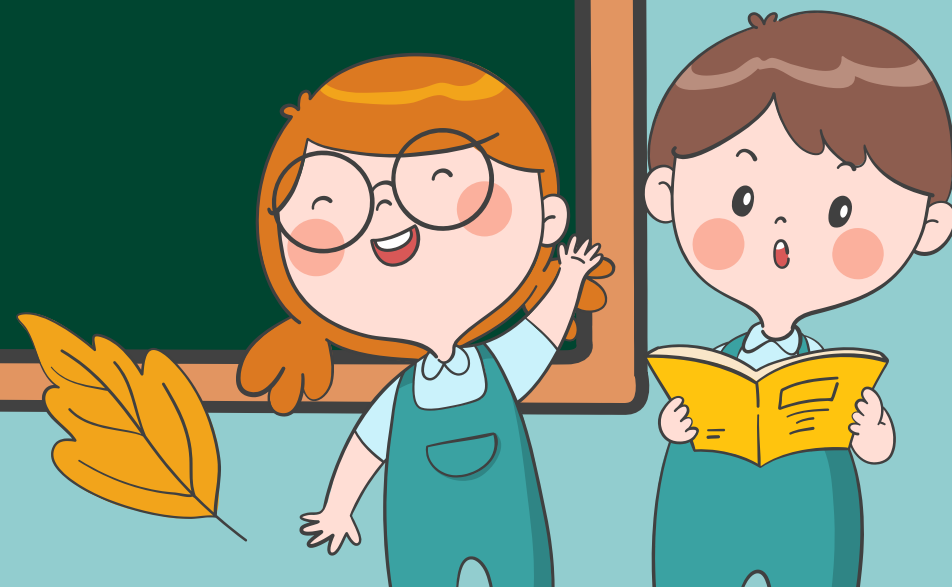
รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง นิทานคติธรรมคำสอน (๑)

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนิด

ครูวาสนา โพธิวงศ์

กิจกรรม

สนทนาพาที

หัวข้อ “ชื่อนิทานที่ฉันรู้จัก”

ทบทวนประเภทของนิทาน

นิทานพื้นบ้าน

นิทานท้องถิ่น

นิทานอาชเรียน

คำถามชวนคิด

๑. นิทานที่นักเรียนเคยอ่านมีลักษณะ
เนื้อหาเป็นอย่างไร

คำถามชวนคิด

๒. นักเรียนชอบนิทานแบบใด ระหว่างแบบที่มีตัวหนังสือเพียงอย่างเดียวหรือแบบที่มีรูปภาพประกอบ เพราะอะไร

คำถามชวนคิด

๓. นักเรียนรู้จักนิทานคติธรรมหรือไม่
อย่างไร

A colorful illustration of a classroom. In the center is a large whiteboard with a blue border containing the Thai text 'นิทานคติธรรมคำสอน'. To the left is a wooden desk with a red pencil holder and books. To the right is a wooden bookshelf with books and folders. On the wall is a round clock and a horizontal wooden beam.

นิทานคติธรรมคำสอน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการสรุปเรื่องและข้อคิดจากนิทานคติธรรมได้
๒. เขียนสรุปเรื่องและข้อคิดจากนิทานคติธรรมได้
๓. เห็นคุณค่าของนิทานคติธรรม

คำถามเข้าสู่ประเด็นสำคัญ

นิทานคติธรรมคืออะไร

นิทาน

+

คติ

+

ธรรม

นิทานคติธรรม

นิทานคติธรรม

นิทานคติธรรม คือ นิทานที่มีแนวเรื่องปรับปรุงมาจากหลักธรรมของพระพุทธศาสนา แสดงถึงเรื่องคุณธรรมต่าง ๆ ของตัวละครเอก โดยชี้ให้เห็นถึงคุณงามความดีของผู้ที่ทำดี และชี้ให้เห็นโทษของผู้ที่
? ทำชั่ว ส่วนใหญ่มีขนาดของเรื่องไม่ยาวมาก

ตัวอย่างนิทานคติธรรม

ลิงกับจระเข้

สามพี่น้องกับกิ่งไม้

ลูกกตัญญู

โจรป่าใจอารี

A cartoon illustration of a classroom. On the left, a male teacher with glasses, wearing a blue vest over a white shirt and dark pants, stands behind a wooden desk. The desk has a red pencil holder with pencils, a stack of books, and an open book. Behind him are bookshelves with colorful books, a round clock on the wall, and framed certificates. To the right is a large whiteboard with a yellow background. At the top of the whiteboard is a pink rounded rectangle containing the title. Below the title, the main text is written in black Thai script.

คำถามชวนคิด

เมื่ออ่านนิทานจบแล้ว เราควรทำ
อย่างไรเป็นลำดับต่อไป

หลักการสรุปเรื่องจากการอ่าน

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

จาก youtube ช่อง ครูโอ สื่อการเรียนการสอน

เรื่อง การสรุปเรื่อง

เผยแพร่เมื่อ ๑๗ ม.ค. ๒๕๖๑

แหล่งที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=QMmf70LkZ8w>

๖. ทบทวนการสรุปอีกครั้ง
เพื่อพิจารณาหาส่วนที่ต้องแก้ไข

๑. อ่านเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ
ให้เข้าใจ แจ่มแจ้ง

หลักการสรุปเรื่อง จากการอ่าน

๕. เขียนสรุปเรื่องทั้งหมด
ด้วยภาษาตนเอง

๒. ค้นหาความรู้สำคัญ
และข้อคิดของเรื่อง

๔. สรุปใจความสำคัญเพียง
ใจความเดียวของแต่ละย่อหน้าไว้

๓. ค้นหาว่า “ใคร ทำอะไร ที่ไหน
เมื่อไร อย่างไร”

ประเด็นหลักที่ต้องสรุป
จากการอ่านนิทานคติธรรม

๑. การสรุปเรื่อง.....

.....

๒. ข้อคิด.....

.....

๓. การนำข้อคิดไปใช้.....

.....

กิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านนิทานคติธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานคติธรรมตามที่กำหนด
จากนั้นเขียนสรุปเรื่อง ข้อคิด และการนำข้อคิดไปปรับใช้
ในชีวิตประจำวันให้ถูกต้องและเหมาะสม

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๙
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน และให้คำแนะนำในการทำงาน
- ๓) ตรวจใบงานที่ ๙ และประเมิน การสรุปเรื่องและข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรม

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) นักเรียนทำใบงานที่ ๙ เรื่อง การสรุปเรื่องและข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรม
- ๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จ ให้ส่งที่ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา

ใบงานที่ ๙

การสรุปเรื่องและข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานคติธรรมตามที่ครูกำหนดให้
จากนั้นเขียนสรุปเรื่อง ข้อคิด และการนำข้อคิดไปใช้

ใบงานที่ ๙

การสรุปเรื่องและข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรม

ชื่อเรื่อง.....

การสรุปเรื่อง.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๙

การสรุปเรื่องและข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรม

ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

การนำข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิตจริง

.....

.....

.....

.....

.....

นิทานคติธรรม

เรื่อง นากกับสุนัขจิ้งจอก

วันหนึ่ง นากสองตัวซึ่งเป็นเพื่อนกันชวนกันท่องเที่ยวตามลำน้ำเพื่อหาปลากิน ก่อนหาปลาทั้งสองตกลงกันว่าตัวหนึ่งให้ลงน้ำลึกลับ อีกตัวหนึ่งให้เลาะหาปลาตามชายหาดริมฝั่งน้ำตื้น

นิทานคติธรรม

เรื่อง นากกับสุนัขจิ้งจอก

ที่มาของรูปภาพ : หนังสือนิทานชาดก เล่ม ๒ กระทรวงศึกษาธิการ

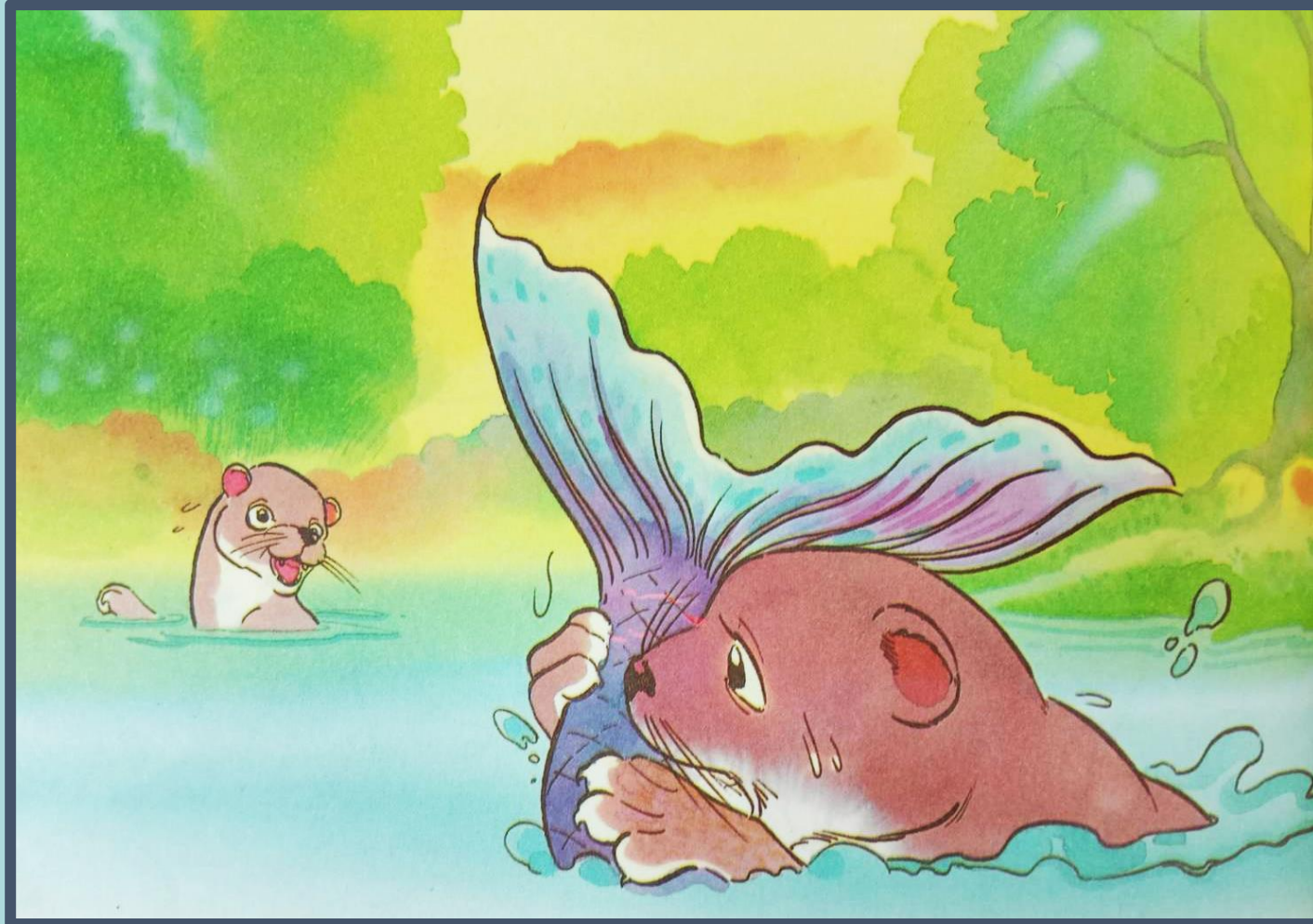
นิทานคติธรรม

เรื่อง นากกับสุนัขจิ้งจอก

ปรากฏว่าในเวลาต่อมา นากที่ลงหาปลาในน้ำลึก โชคดีได้ปลาตะเพียนตัวใหญ่ ส่วนนากที่หาปลาทางริมน้ำตื้นหาปลาไม่ได้ เมื่อทั้งสองเอาปลาขึ้นฝั่งแล้วก็จะแบ่งปลากัน แต่เกิดปัญหาไม่รู้จะแบ่งอย่างไรดี

นิทานคติธรรม

เรื่อง นากกับสุนัขจิ้งจอก

ที่มาของรูปภาพ : หนังสือนิทานชาดก เล่ม ๒ กระทรวงศึกษาธิการ

นากที่จับปลาได้พูดขึ้นว่า “เราลงน้ำลึก จับปลาได้ เราควรได้ก่อนหัว” ส่วนนากตัวที่หาปลาไม่ได้ก็พูดว่า “เราทั้งสองช่วยกันเอาปลาขึ้นจากน้ำ เป็นหุ้นส่วนกัน น่าจะได้ส่วนแบ่งเท่ากัน”

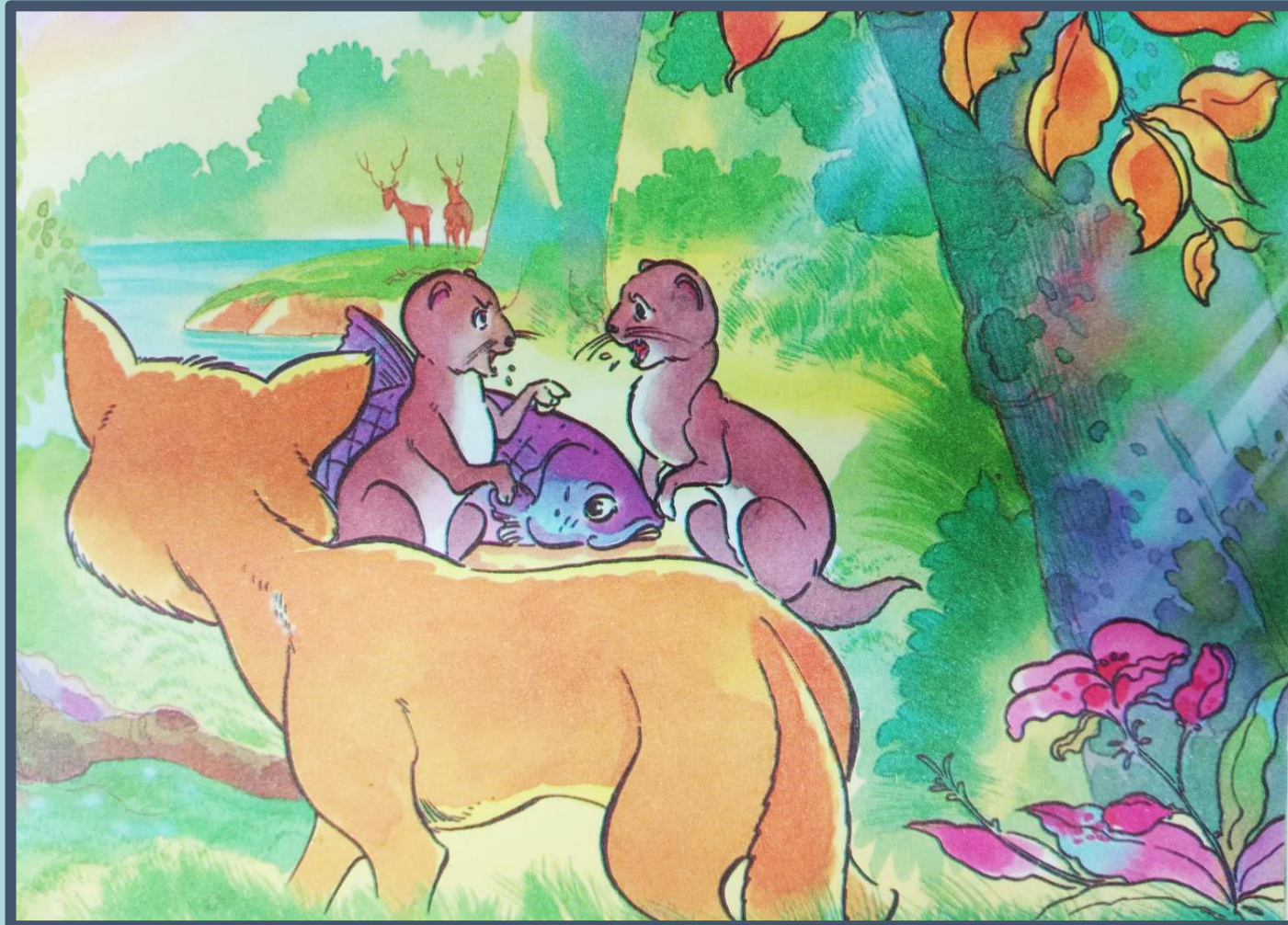
นิทานคติธรรม

เรื่อง นากกับสุนัขจิ้งจอก

เมื่อทั้งสองตกลงกันไม่ได้ จึงถกเถียงและขึ้นเสียง
เอ็ดตะโรใส่กัน ขณะนั้นมีสุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งซึ่งเมื่ย
กำลังนอนแพ่ท้องอยู่ในถ้ำ นึกอยากกินปลาตะเพียนสด
เพราะถ้าไม่ได้กินจะต้องตายแน่ ๆ

นิทานคติธรรม

เรื่อง นากกับสุนัขจิ้งจอก

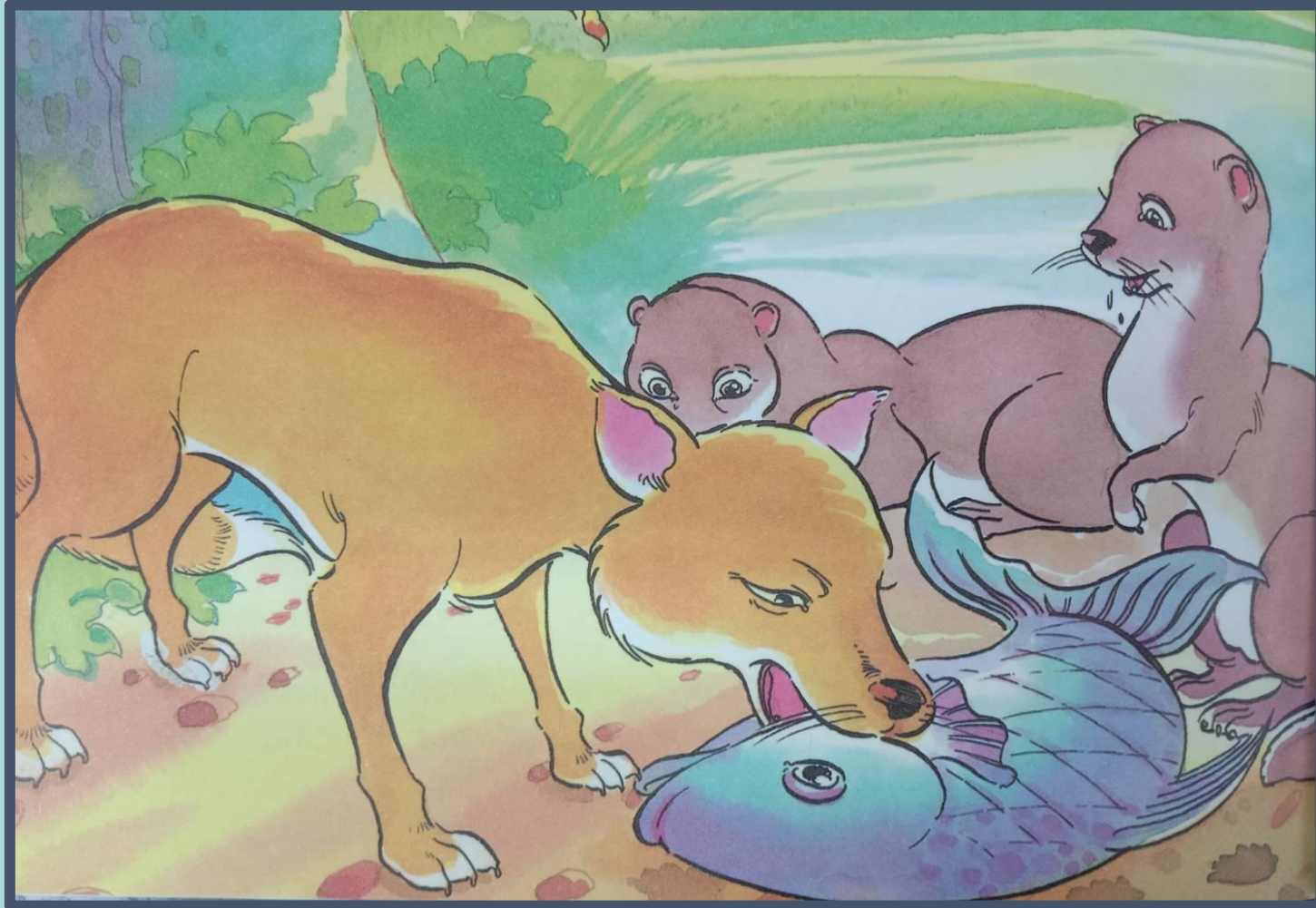
ที่มาของรูปภาพ : หนังสือนิทานชาดก เล่ม ๒ กระทรวงศึกษาธิการ

นากทั้งสองเห็นสุนัขจิ้งจอกเดินผ่านมา จึงอ่อนวอนขอให้สุนัขจิ้งจอกเป็นผู้ตัดสินแบ่งเนื้อปลาตะเพียน ตอนแรกสุนัขจิ้งจอกทำที่ไม่สนใจ แต่ก็ตกลงตัดสินใจจะแบ่งปลาตะเพียนให้แก่ นากทั้งสอง

สุนัขจิ้งจอกเจ้าเล่ห์ จึงแบ่งปลาตะเพียนออกเป็นสามท่อนใหญ่ ๆ ท่อนที่เป็นหัวให้แก่นากที่หาปลามาได้ ท่อนหางให้ปลาที่หาปลาไม่ได้ ส่วนท่อนกลางเป็นลำตัวของปลาที่มีเนื้อเยอะเป็นของผู้ที่ทำหน้าที่ตัดสิน

นิทานคติธรรม

เรื่อง นากกับสุนัขจิ้งจอก

ที่มาของรูปภาพ : หนังสือนิทานชาดก เล่ม ๒ กระทรวงศึกษาธิการ

นิทานคติธรรม

เรื่อง นากกับสุนัขจิ้งจอก

ว่าแล้วสุนัขจิ้งจอกเจ้าเล่ห์ จึงคาบเอาชิ้นส่วนที่เป็น เนื้อหนาตรงกลางเอาไปฝากเมียที่ถ้ำ ปล่อยให้ นาก ทั้งสองตัวมองตากันปริบ ๆ อยู่ที่ชายฝั่ง ทำให้ นาก ทั้งสองตัวได้รับความเดือดร้อนโดยไม่คาดไม่ถึง

ใบความรู้ที่ ๙

การสรุปเรื่องและข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรม

นิทานคติธรรม คือ นิทานที่มีแนวเรื่องที่ปรับปรุงมาจากหลักธรรมของพุทธศาสนา แสดงถึงเรื่องคุณธรรม กตัญญู ซื่อสัตย์ ของตัวเอกโดยชี้ให้เห็นถึงคุณของผู้ประกอบความดี และชี้ให้เห็นโทษของผู้ประกอบความชั่ว ส่วนใหญ่มีขนาดเรื่องไม่ยาวมาก

ใบความรู้ที่ ๙

การสรุปเรื่องและข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรม

อีกความหมายหนึ่ง อาจกล่าวได้คือ นิทานคติธรรม “คติ” หมายถึง แนวทาง แบบอย่าง แนวคิดที่ปรากฏในนิทาน คือ คุณค่าของ จริยธรรม และผลแห่งการประกอบกรรมดีกรรมชั่ว กรรมดีนำผลดีมาให้ ส่วนกรรมช่วนำผลช่วนำมาให้ กล่าวคือนิทานคติธรรมมักชี้ให้เห็นผลดี ผลร้ายของกรรมในตอนท้ายเรื่องเสมอ

ใบความรู้ที่ ๙

การสรุปเรื่องและข้อคิดจากการอ่านนิทานคติธรรม

หลักการสรุปเรื่องจากการอ่าน

๑. อ่านเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบให้เข้าใจ แจ่มแจ้ง
๒. ค้นหาความรู้สำคัญของแต่ละย่อหน้า
๓. ค้นหาว่า **“ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร”** และข้อคิดของเรื่อง
๔. สรุปใจความสำคัญเพียงใจความเดียวของแต่ละย่อหน้าไว้
๕. สรุปเรื่องทั้งหมดด้วยสำนวนภาษาของตนเอง
๖. ทบทวนการสรุปอีกครั้ง เพื่อพิจารณาหาส่วนที่ต้องแก้ไข

สรุปการทำกิจกรรม

ตรวจสอบความถูกต้อง

แนวคำตอบใบงานที่ ๙

นิทานคติธรรมเรื่อง นากกับสุนัขจิ้งจอก

การสรุปเรื่อง นากสองตัวช่วยกันหาปลาตะเพียนมาได้ แต่ตกลงแบ่งปลากันไม่ได้ จึงให้สุนัขจิ้งจอกเป็นผู้ตัดสิน สุนัขจิ้งจอกได้แบ่งเป็นสามท่อน ท่อนหัวให้นากที่หาปลามาได้ ท่อนหางให้นากที่หาปลาไม่ได้ ส่วนท่อนกลางที่มีเนื้อปลาเยอะและหนาเป็นของสุนัขจิ้งจอก

แนวคำตอบใบงานที่ ๙

นิทานคติธรรมเรื่อง นากกับสุนัขจิ้งจอก

ข้อคิด นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “เราไม่ควรเอาเปรียบผู้อื่นหรือใช้ความรู้ในทางที่ผิดจนทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนและเสียผลประโยชน์อันชอบธรรม”

แนวคำตอบใบงานที่ ๙

นิทานคติธรรมเรื่อง นากกับสุนัขจิ้งจอก

การนำข้อคิดไปใช้ ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ใช้ความรู้ในทางที่ผิด
จนทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และเสียผลประโยชน์อันชอบธรรม

ข้อคิด/คุณธรรม

การไม่เอาเปรียบผู้อื่น

คำถามสรุปบทเรียน

นักเรียนจะนำคุณธรรมจากเรื่องที่อ่าน
ไปปรับใช้ในชีวิตจริงอย่างไร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง นิทานคติธรรมคำสอน (๒)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๑๐ การระบุความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน
๒. ใบงานที่ ๑๐ การระบุความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

